

Protokoll

Fra møte i faggruppen for genmodifiserte organismer

Dato: 29.11.2017, kl. 10:00-16:00

Sted: Sandakerveien 24 C, Myrens verksted

Møteleder: Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg

Deltakere

Fra faggruppen for genmodifiserte organismer:

Knut Helkås Dahl, Monica Sanden (til og med sak 9/8), Knut Tomas Dalen (til og med sak 4/7), Olavi Junntila, Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg, Johanna Bodin (ekstern medlem), Rose Vikse

Fra sekretariatet til VKM:

Merethe Aasmo Finne (sak 1,2,4/7,5 og 6), Martin Malmstrøm, Anne Marthe Ganes Jevnaker, Kirsten Eline Rakkestad (ref)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppens fungerende leder, Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg, ønsket velkommen til møtet i VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer. Medlemmene fikk forespørsel om habilitet og evt. interessekonflikter til sakene som skulle behandles - Ingen konflikter.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkalling og utkast til dagsorden ble godkjent. Det ble foreslått å flytte sak 3 og 4 til etter sak 8 for at de som måtte gå tidlig skulle få med seg de andre sakene. Dette ble godkjent.

3. Godkjenning av protokoll fra siste møte (behandlet som sak nummer 6)

Det var ingen konkrete kommentarer til protokollen fra forrige møte, men Hilde-Gunn Sorteberg har i en e-post som ble sendt ut i forkant av møtet kommet med et generelt innspill til referatene. Det er ønskelig at disse både er mer konkrete og informative, og at de blir sendt ut tidligere. Referat skal sendes ut innen 14. dager etter møter.

4. Orientering fra møter i hovedkomiteen (behandlet som sak nummer 7)

Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg orienterte fra HK-møtet 6/10-17. Protokoll fra dette møtet finnes [her](#).

På møtet i hovedkomiteen den 24.11.17 møtte Monica Sanden som vara for Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg. Orienteringen fra dette møtet flyttes av praktiske grunner til neste møte i faggruppen.

5. Orienteringer/administrative saker

Merethe Aasmo Finne orienterte om arbeidet med rekruttering av ny vitenskapskomité fra 2018 (vil bli oppnevnt fra 1.september 2018). Sekretariatet ønsker at sittende medlemmer skal fungere som ambassadører ut mot sine fagmiljøer. Utlysning skjer i perioden 15.12.17-28.02.18. Sekretariatet har laget en ferdig presentasjon som kan benyttes, og en rekrutteringsbrosjyre til utdeling.

Sittende faggruppemedlemmer som ønsker å bidra som ambassadører bes om å melde inn dette via e-post. Gi beskjed om hvor/til hvem man evt. gir informasjon.

Det var noen spørsmål om hva som ønskes av kompetanse, geografisk spredning o.l. Informasjon om kompetanseområder som skal dekkes finnes i brosjyren og vil bli lagt ut på VKMs nettsider.

Merethe Aasmo Finne orienterte også om videreføring av VKMs miljøoppdrag. VKM har hatt miljøoppdrag i en prøveperiode på to år. Etter en evaluering Mdir har gjort av VKM sitt arbeid på området, og på anbefaling fra Mdir, har KLD nå besluttet at VKM skal få miljøoppdragene på permanent basis. Som en følge av dette bytter komiteen nå navn til «Vitenskapskomiteen for mat og miljø». Forkortelsen vil fortsatt være VKM.

6. Kunnskapsbehovrapporten 2016-2017

Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg holdt et innlegg om «CRISPR & GMO i USA, Europa og Norge. Nye forhold vi vil møte – kunnskapsbehov». Det ble kommentert at faggruppen ved forrige runde med innspill til kunnskapsbehovrapporten hadde fått et klart definert oppdrag. Dette var å melde inn kunnskapshull som hadde blitt avdekket gjennom søknadsbehandlingene. Å melde inn f.eks. CRISPR vil falle utenfor dette oppdraget. I utgangspunktet skal kunnskapsbehovrapporten beskrive kunnskapshull avdekket i VKMs risikovurderinger. De tilstedeværende i faggruppen var enige om at rapporten vil ha større nytteverdi om man klarer å være tidlig ute med å avdekke nye kunnskapsbehov, men at det også er viktig at kunnskapshull som dukker opp i forbindelse med søknadsbehandling fortsatt meldes inn.

Det ble diskutert hvilke tre kunnskapshull faggruppen skulle prioritere. Etter å ha gått igjennom hva som tidligere har vært spilt inn, diskuterte gruppen fire behovsområder: GM-fisk, rester av plantevernmidler i herbicidtolerante GM-planter (HT-crops), CRISPR og nye produkter innen akvakultur.

Det ble imidlertid foreslått å ta «rester av plantevernmidler i HT-crops» ut av listen fordi det når er satt i gang et eget (selvinitiert) prosjekt på dette (se sak 8). Det ble også foreslått at Cry-problematikk og adjuvansspørsmål ikke lenger skulle være med blant de tre rangerte kunnskapshullene.

Saken behandles videre ved at dokumentet med innrapporterte kunnskapshull fra søknadene legges ut på Risken, og at Faggruppen jobber videre med å fylle inn tabeller og sette opp en rangering. Det må også avklares om faggruppen får dispensasjon til å rapportere ny kunnskapsbehov som ikke er rapportert i faggruppens risikovurderinger.

Hvis det er behov for et nytt møte i forbindelse med denne saken vurderes dette fortløpende. Frist for innrapportering er 31. januar 2018.

7. Status nye oppdrag

Det ble ikke orientert om noen nye oppdrag. Oppdraget fra Miljødirektoratet: «Oversikt over økologiske effekter ved dyrking av herbicidtolerante (HT) og insektresistente (IR) planter» var informert om på HK-møtet og skulle vært referert derfra.

8. Status selvinitiering

Det ble orientert om status for to selvinitierte prosjekter.

- 1) Kirsten Rakkestad orienterte om prosjektet «Restmengder av plantevernmidler i mat og fôr fra herbicidtolerante (HT) planter – en kunnskapsoppsummering». Dette prosjektet var blitt presentert og mandatet diskutert og vedtatt på møtet i Hovedkomiteen den 24.11.2017. Hovedkomiteen hadde hatt noen mindre innspill til mandatet, og den endelige ordlyden her var derfor ikke helt klar ennå. HK hadde ikke hatt noen innspill til forslaget til prosjektgruppe, men her var ikke alle de foreslåtte medlemmene forespurt ennå. Dette blir imidlertid gjort i nær framtid slik at prosjektet kan komme i gang for fullt. Målet er publikasjon innen utgangen av juni 2018.
- 2) Martin Malmstrøm orienterte om prosjektet «Genredigeringsteknikken CRISPR/Cas» og fortalte fra kurs i Cambridge som han hadde vært på i forbindelse med dette prosjektet. Prosjektet vil gå på tvers av flere av faggruppene i komiteen (GMO, plantehelse, dyrevelferd og mikrobiologi) og det er ikke klart ennå hvordan det skal forankres. Det vil bli utstrakt bruk av eksperter fra faggruppene og evt. eksterne eksperter ved behov.

Det ble påpekt at dette prosjektet ikke bør trekke for langt ut i tid, jfr at Bioteknologirådet allerede er klare med sine forslag til endringer i genteknologiloven og jobber med anbefalingene som de vil oversende regjeringen.

Terms of reference/mandat for prosjektet er ventet å være ferdig før jul.

9. Opplæring i Risken

Nettredaktør og kommunikasjonsrådgiver Astrid Tvedt hadde en gjennomgang av faggrupperom, prosjekttrom og hvordan man finner fram på Risken (VKM sitt intranett). Deretter var det en runde med spørsmål og svar, da flere har utfordringer og ønsker om forbedring av Riskens brukervennlighet.

10. Nytt fra sekretariatet

Administrasjonssjef Gisle Solstad holdt en orientering om VKMs nye lokaler, og en presentasjon av hvordan arbeidet i VKM er prosjektorganisert. Alle risikovurderinger er et eget prosjekt, med en faglig leder fra komiteen og en prosjektleder fra sekretariatet. Solstad orienterte også om prosjektet «intern organisering». Det er bl.a. opprettet tre

---

samarbeidsgrupper i sekretariatet; en for mat og fôr, en for miljø og en for mikrobiologi. Tanken er at sakene nå skal være bedre forberedt fra sekretariatet før komiteen trekkes inn i arbeidet.

11. Publiserte saker siden siste møte

	Søknad	Event/stack	Frist for innspill til EFSA
1	EFSA-GMO-DE-2016-137	Maize GA21 x T25	05.Juni. 2017
2	EFSA-GMO-NL-2016-132	Soybean DAS-81419-2 x DAS-44406-6	17. Juni. 2017
3	EFSA-GMO-BE-2016-138	Brassica napus MS11	23. juni 2017
4	EFSA-GMO-RX-005	Maize GA21	1. Aug. 2017
5	EFSA-GMO-RX-006	Sugar beet H7-1	1. Aug. 2017
6	EFSA-GMO-NL-2016-136	DAS-81910-7 Cotton	18. Aug. 2017
7	EFSA-GMO-RX-008	Maize 1507 x NK603	1. Sept. 2017
8	EFSA-GMO-NL-2017-139	Mais MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x 1507 x MON 87411 x 59122	7. Sept. 2017
9	EFSA-GMO-NL-2017-140	Maize MON 87419	23. Okt. 2017
10	EFSA-GMO-DE-2017-142	Maize MZIR098	13. Nov. 2017

12. Nye opinions fra EFSA

EFSA-GMO-RX-005

EFSA-GMO-BE-2013-117

EFSA-GMO-BE-2013-118

C-F-01.01

13. Saker til hovedkomiteen

Ingen saker å melde.

14. Møter o.a. av felles interesse

Utgikk.

15. Nye møtedatoer

Avtales på doodle.